

ADRIATIC BANK

IZVJEŠTAJ
ADRIATIC BANK AD PODGORICA

ZA 2019. GODINU

U skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka
("Službeni list Crne Gore", br. 002/12 od 11.01.2012)

Jul, 2020. godine

Sadržaj:

1. UVOD.....	3
2. GODIŠNJI FINANSIJSKI ISKAZI SA MIŠLJENJEM SPOLJNJEG REVIZORA	3
3. STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA.....	3
4. KONSOLIDACIJA	5
5. SOPSTVENA SREDSTVA.....	5
6. POTREBNI KAPITAL I PROCJENA ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA.....	7
7. KREDITNI RIZIK.....	9
8. STANDARDIZOVANI PRISTUP ZA PONDERISANJE IZLOŽENOSTI	14
9. RIZIK DRUGE UGOVORENE STRANE.....	17
10. OPERATIVNI RIZIK.....	17
11. TRAJNA ULAGANJA U KAPITAL DRUGIH PRAVNI LICA.....	17
12. IZLOŽENOST RIZIKU KAMATNE STOPE IZ BANKARSKE KNJIGE	17
13. SEKJURITIZACIJA.....	18
14. TEHNIKE UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA.....	18

1. UVOD

U skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka ("Službeni list Crne Gore", br. 002/12 od 11.01.2012), Adriatic bank A.D., Podgorica (u daljem tekstu Banka) objavljuje informacije za 2019. godinu.

Podatke i informacije koji su predmet javnog objelodanjivanja u skladu sa ovom Odlukom, banka je dužna da objavljuje na svojoj internet stranici.

Pošto se radi o banci koja je nedavno otpočela sa poslovanjem pojedina objelodanjivanja nijesu primjenljiva jer se banka za sada ne bavi tim poslovima, niti ima vlasništvo u drugim pravnim licima. Stoga sledeća objelodanjivanja neće biti predmet ovog dokumenta: konsolidacija, rizik druge ugovorne strane, trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica i sekjuritizacija.

Adriatic Bank A.D. Podgorica je osnovana 2016. godine od strane kompanije Azmont Investment d.o.o., Herceg Novi. Dana 15. januara 2020.godine, izvršena je promjena vlasnika banke čime je prenjeto učešće u vlasništvu od 100% sa prodavca Azmont Investment d.o.o., Herceg Novi, na kupca Adriatic Capital LLC, Sjedinjene Američke Države. Nakon izvršenja transakcije Banka je 05.03.2020. godine promijenila naziv iz Nova Banka u Adriatic bank A.D. Podgorica.

2. GODIŠNJI FINANSIJSKI ISKAZI SA MIŠLJENJEM SPOLJNJEG REVIZORA

Finansijske iskaze: Bilans uspjeha, Bilans stanja, Iskaz o promjenama na kapitalu i Iskaz o tokovima gotovine, kao i Izvještaj menadžmenta i mišljenje spoljnjeg revizora banka je objavila na svojoj internet stranici: <https://adriaticbank.com/cg/reports>.

3. STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Banka je u svom poslovanju najviše izložena kreditom riziku i time je najveći fokus dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizik, rizik zemlje i slično.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja sveobuhvatan opšti dokument kojim se uređuje oblast upravljanja rizicima u Banci. U cilju efikasnijeg upravljanja rizicima, na operativnom nivou, Banka je razvila posebne politike i procedure za upravljanje rizicima koje su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Politike i procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Kreiranje efikasnog sistema za upravljanje rizicima, Banka bazira na zadovoljenju sledećih opštih kriterijuma:

- definisanju odgovarajuće strategije za upravljanje rizicima;
- usvajanju politika i razvijanju procedura za upravljanje rizicima;
- jasnoj podjeli nadležnosti i odgovornosti za upravljanje rizicima;
- efikasnom i pouzdanom sistemu informacione tehnologije;
- usvajanju planova za nepredviđene situacije;
- sprovođenju stresnog testiranja.

Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Za upravljanje rizicima, kojima je Adriatic Banka AD Podgorica izložena u svom poslovanju, odgovoran je Odbor direktora. Odbor direktora uspostavlja sistem upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usvaja strategiju, politike, metodologije i procedure za upravljanje rizicima, čime se definiše institucionalan okvir za preuzimanje rizika u poslovanju. Odbor direktora ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima. Uprava Banke je odgovorna za organizovanje sprovođenja usvojenih internih dokumenta.

Praćenje izloženosti rizicima centralizovano je u okviru Sektora za upravljanje rizicima koji je samostalna organizaciona jedinica.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima je organizovana podjela rada u okviru dva odjeljenja: odjeljenje kontrole rizika i odjeljenje za kreditna odobrenja.

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran neposredno izvršnom direktoru zaduženom za ovo područje.

Sa ciljem uspostavljanja održivog i efikasnog korporativnog okvira za upravljanje rizicima i za primjenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su organi Banke i organizacioni djelovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima:

Odbor direktora je odgovoran za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima i u skladu sa tim isti prati efikasnost i adekvatnost sistema upravljanja rizicima.

Uprava banke (Izvršni direktori), odgovorna je za upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Odbor za reviziju ima ulogu da analizira i prati funkcionisanje sistema upravljanja rizicima kojima je banka izložena u svom poslovanju i daje predloge za unaprjeđenje strategija, politika i procedura za upravljanje rizicima.

Pored gore navedenih tijela odgovornosti za upravljanje rizicima imaju i Komitet za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor i Odbor za praćenje rizičnih klijenata.

Obim i priroda sistema izvještavanja o rizicima i sistema za mjerenje rizika

Banka ima uspostavljen sistem za praćenje i kontrolu svih rizika kojima je izložena u svom poslovanju i koji se sastoji od definisanja limita izloženosti i adekvatnih mehanizama za praćenje i izvještavanje o prekoračenju utvrđenih limita.

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za sistem izvještavanja na području upravljanja rizicima i kapitalom, kako spoljnim korisnicima (Centralna banka Crne Gore, spoljni revizor), tako i internim korisnicima (Odbor direktora, Odbor za reviziju, Uprava Banke, Odbor za praćenje rizičnih plasmana, Odbor za operativni rizik). Pored praćenja rizika i pomenutog izvještavanja prema različitim korisnicima, u Sektoru za upravljanje rizicima se sprovodi utvrđivanje značajnosti i ocjenjivanje nivoa pojedinačnih rizika.

Izveštavanje na području upravljanja rizicima obavlja se u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore. Izveštavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedine vrste rizika, te uspostavljene odgovarajuće baze podataka. Izveštavanje se vrši na mjesečnoj, kvartalnoj i godišnjoj osnovi u skladu sa

relevantnom regulativom. Sistemi mjerenja rizika sastavni su dio politika i ostalih internih akata na području upravljanja rizicima, koji su usklađeni sa regulativom Centralne banke Crne Gore.

[Politike za zaštitu od rizika i ublažavanje rizika i strategije i procesi za kontinuirano praćenje efektivnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika.](#)

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje Centralna Banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i internim aktima Adriatic banke, kako slijedi:

- Strategija upravljanja rizicima za period od 2019. do 2022. godine
- Politika upravljanja kreditnim rizikom
- Kreditna politika
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope iz bankarske knjige i tržišnim rizicima
- Politika upravljanja operativnim rizikom
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti
- Politika upravljanja rizikom zemlje

Pored navedenih, Banka je usvojila i prateća dokumenata (metodologije, procedure, uputstva i pravilnici) koja bliže uređuju pojedinačna područja upravljanja i praćenje rizika i obračuna potrebnog kapitala.

4. KONSOLIDACIJA

Adriatic bank A.D., Podgorica nema supsidijarnih lica sa kojim bi vršila konsolidaciju, tako da su finansijski iskazi za 2019. godinu sastavljeni na individualnoj osnovi.

5. SOPSTVENA SREDSTVA

Sopstvena sredstva banke u 2019. godini su sačinjavali samo osnovni elementi sopstvenih sredstva, pošto dopunski elemente sopstvenih sredstava nijesu postojali. Osnovni elementi sopstvenih sredstava su sledeći:

- Akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 11.980 hiljada;
- Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9, utvrđen u skladu sa stavom 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banka u iznosu od 71 hiljadu.

Odbitne stavke koje umanjuju sopstvena sredstva Banke odnose se na:

- Ostvareni gubitak u prethodnim godinama od EUR 4.601 hiljada,
- Ostvareni gubitak u tekućoj godini od EUR 1.453 hiljada,
- Knjigovodstvena vrijednost nematerijalnih sredstva Banke na 31.decembar 2019.godine u iznosu od EUR 237 hiljada,
- Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke u iznosu od EUR 146 hiljada.

Tabela 5.1. – Pregled sopstvenih sredstava na dan 31.12.2019. godine u 000 EUR: osnovni kapital i odbitne stavke

I	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	11,909
	Nerasporedjena dobit prethodnih godina - efekti primjene MSFI9	(71)
	Uplaćeni akcionarski kapital	11,980
II	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala	6,437
	Gubitak iz prethodnih godina	4,601
	Gubitak iz tekuće godine	1,453
	Nematerijalna imovina	237
	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	146
III(I-II)	Sopstvena sredstva	5,472

Banka je početkom drugog kvartala 2020.godine dokapitalizovana u iznosu od EUR 2,5 miliona.

Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva, formirana u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, na dan 31. decembar 2019. godine iznosi EUR 11.224 hiljada.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, a koja je u primjeni na dan 31. decembar 2019. godine, Banka je obavezna da održava minimalni koeficijent solventnosti od 10%.

Koeficijent solventnosti banke na dan 31.12.2019. godine iznosi **42,24%** i iznad je zakonom propisanog limita od 10%.

Tabela 5.2. – Koeficijent adekvatnosti kapitala na 31.12.2019. u 000 EUR

Opis stavki	Iznos
Sopstvena sredstva banke	5.472
Osnovni kapital	5.472
Dopunski kapital	0
Ukupno ponderisana bilansna aktiva	11.224
Ponderisana bilansna aktiva	10.773
Ponderisane vanbilansne stavke	452
Potreban kapital za tržišne rizike	0
Potreban kapital za operativni rizik	107
Potreban kapital za rizik zemlje	151
Potreban kapital za druge rizike	511
Koeficijent solventnosti banke	42,24%

Tabela 5.3. – Propisani pokazatelji poslovanja na dan 31.12.2019. godine

R.Br.	Opis	LIMIT	31.12.2019
1	Koeficijent solventnosti	min 10 %	42.24%
2	Izloženost prema licima povezanim s bankom	max 200%	6.82%
3	Zbir velikih izloženosti banke	max 800%	93.77%
4	Ukupan kapital 000 Eur-a	min 5 mil	5,856
5	Sopstvena sredstva 000 Eur-a	min 5 mil	5,472
6	Ukupna rizična aktiva i drugi rizici 000 Eur-a		
6.1.	Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom		11,224
6.2.	Potreban kapital za tržišne rizike		0
6.3.	Potreban kapital za operativni rizik		107
6.4.	Potreban kapital za rizik zemlje		151
6.5.	Potreban kapital za druge rizike		511
6.6.	Ukupna otvorena devizna pozicija		19

6. POTREBNI KAPITAL I PROCJENA ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA

Cilj utvrđivanja interno potrebnog kapitala jeste obezbjeđivanje pretpostavki za sigurno i stabilno poslovanje Banke na dugi rok, u odnosu na rizični profil Banke. Profil rizičnosti banke je definisan kao ukupan nivo izloženosti riziku koji je banka spremna da prihvati kako bi postigla postavljene strategijske ciljeve.

Osnova za izradu ICAAP-a je u okviru upravljačke strukture Banke, koja predstavlja temelj i osigurava da Banka, sprovodeći svoj poslovni plan pružanja usluga i proizvoda svojim klijentima, te optimalnog povraćaja akcionarima, optimizuje korišćenje svog kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Politika procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala opisuje procjenu i/ili metodologiju za kvantifikovanje interne raspodjele kapitala.

Banka klasifikuje rizike na osnovu svoje veličine, kao i prirode, obima i složenosti aktivnosti.

Rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju predstavljeni su u daljem tekstu uz opis metoda koje se primjenjuju za obračun potrebnog kapitala:

Kreditni rizik: Banka koristi standardizovani pristup u skladu sa regulativom Centralne banke i sa propisima Basela II (Stub 1) za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik. Interni kapitalni zahtjev za kreditni rizik predstavlja maksimalni iznos kapitalnog zahtjeva koji proizlazi iz standardizovanog pristupa Stuba 1 i kapitalnog zahtjeva na bazi stresnog testiranja.

Pretpostavke za stresno testiranje podrazumijevaju pogoršanje kvaliteta portfolija, prekompoziciju rizikom ponderisane aktive, kao i promjenu vrijednosti tehnika za ublažavanje kreditnog rizika. Stoga, Banka, u okviru definisanja internog kapitala za kreditni rizik uključuje i potreban interni kapital za rezidualni rizik.

Operativni rizik: Banka koristi jednostavan metod u skladu sa regulativom Centralne banke za obračun potrebnog kapitala za operativni rizik. Banka je izložena operativnom riziku u svom poslovanju. Operativni rizik raste povećanjem broja zaposlenih, procesa, sistema stoga je Banka posvećena razvoju sistema za upravljanje operativnim rizikom i njime se upravlja proaktivno i prati se kroz Odbor za operativni rizik. Na osnovu sprovednih aktivnosti definisanih Politikom upravljanja operativnim rizikom procjena je da je iznos potrebnog kapitala za operativni rizik adekvatan nivou izloženosti ovom riziku te da nije potrebno izdvajanje dodatnog internog kapitala za pokriće ove vrste rizika.

Tržišni rizik (devizni rizik): Banka nema trgovačku knjigu i od tržišnih rizika izložena je samo deviznom riziku. Za obračun potrebnog kapitala za izloženost deviznom riziku, Banka koristi propisanu metodologiju Centralne banke, odnosno iznos potrebnog kapitala za devizni rizik izračunava se množenjem ukupne otvorene devizne pozicije sa 10%. Tržišni rizik nije procijenjen kao materijalno značajan i Banka ne obračunava interni kapital za pokriće izloženosti ovoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije na strani kredita: Banka je izložena riziku koncentracije na strani aktive. Kapitalni zahtjev se obračunava na uzorku od 20 najvećih izloženosti u portfoliju banke, koristeći Herfindahl-Hirschman indeks.

Rizik koncentracije na strani depozita: Banka je izložena riziku koncentracije na strani pasive. Kapitalni zahtjev se obračunava na uzorku od 20 najvećih deponenata u depozitnom portfoliju banke, koristeći Herfindahl-Hirschman indeks.

Rizik kamatne stope iz bankarske knjige: Banka je izložena riziku kamatne stope u svom poslovanju i izdvaja potreban kapital za pokriće ove vrste rizika. Za obračun kapitalnog zahtjeva za rizik kamatne stope iz bankarske knjige, Banka koristi internu metodologiju upotrebom GAP analize. Interni kapitalni zahtjev se obračunava na osnovu sprovedenog testnog testiranja izloženosti ovom riziku.

Rizik zemlje: Banka je izložena riziku zemlje i za obračun potrebnog kapitala koristi propisanu metodologiju Centralne banke. Interni kapitalni zahtjev za rizik zemlje predstavlja iznos kapitalnog zahtjeva na bazi stresnog testiranja.

Rizik likvidnosti: Rizik likvidnosti se prati na dnevnom, dekadnom i mjesečnom nivou. Banka nije izložena riziku likvidnosti u skladu sa regulatornim i interno definisanim limitima. Banka vrši testiranje likvidnosti u različitim situacijama, u cilju procjene uticaja tih scenarija na kretanje novčanih tokova i likvidnost banke. Rezultati stresnog testiranja potvrđuju sposobnost Banke da izmiruje svoje obaveze po dospijeću i s tim u vezi ne izdvaja interni kapital za rizik likvidnosti.

Procjenjivanje zahtjeva za internim kapitalom za ostale rizike (reputacioni rizik, strateški rizik, rizik od eksternih faktora, ostalih rizika): Banka koristi jednostavnu metodu, odnosno, umjesto procjenjivanja zahtjeva za internim kapitalom za ove vrste rizika, Banka povećava minimalne zahtjeve za kapitalom za 5% za pokriće izloženosti ovim vrstama rizika.

Tabela 6.1. Izračun regulatornog potrebnog i internog kapitala u 000 EUR

Rizični profil	Regulatorni zahtjevi za kapitalom	Dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om	Ukupan kapital
STUB 1			
Kreditni rizik	1.122	1.217	2.339
Operativni rizik	107	0	107
Tržišni rizik	0	0	0
STUB 2 - Rizici koji nijesu u potpunosti obuhvaćeni Stubom 1			
Rezidualni rizik (CRM)	0	0	0
Rizik sekjuritizacije	0	0	0
Rizici iz Stuba 2			
Rizik kamatne stope iz bankarske knjige	13	21	34
Rizik koncentracije	498	0	498
Ostali značajni rizici			
Rizim zemlje	151	99	250
Rizik likvidnosti	0	0	0
Strateški, reputacioni i ostali rizici	0	209	209
UKUPNO	1.891	1.546	3.437

Dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om iznosi 1.564 hiljada Eur. Ukupan potreban interni kapital za pokriće rizika iznosi EUR 3.437 hiljade.

7. KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnim politikom, usaglašavajući rokove dospijea odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namjenom kredita i kreditnom sposobnošću dužnika.

Definicija dospjelih nenaplaćenih potraživanja i nekvalitetne aktive (aktiva klasifikovana u kategoriju "C" ili niže)

U skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore pod nekvalitetnom aktivom podrazumijeva se bilansna i vanbilansna aktiva klasifikovana u C, D i E kategorijama.

Dospjelim nenaplaćenim potraživanjima se smatraju sva potraživanja koja Banka nisu naplaćena o roku dospijea, odnosno potraživanja kod kojih je evidentirano kašnjenje u izmirivanju duga od strane klijenta u odnosu na ugovorom definisane rokove.

Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/ispravki vrijednosti

Banka mjesečno utvrđuje rezervacije za potencijalne kreditne gubitke i vrši klasifikaciju aktive i vanbilansnih stavki po kojima je izložena kreditnom riziku u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17, 82/17, 86/18 i i 42/19)

U skladu sa navedenom Odlukom, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene;
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) sa podgrupama B1 i B2, u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate;
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podgrupama C1 i C2 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu;
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna;
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Za svrhe procjene obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive, odnosno procjenu vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke, Banka je usvojila Metodologiju za obračun ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9.

Kod početnog priznavanja finansijskih instrumenata priznaje se obezvrjeđenje u iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditim gubicima (finansijska sredstva u nivou 1).

Ukupni očekivani gubitak će se priznati za sve instrumente čiji se kreditni rizik povećao nakon početnog priznavanja. Dakle, obezvrjeđenje se priznaje u iznosu koji je jednak očekivanim

kreditnim gubicima tokom živornog vijeka, ukoliko je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvrjeđenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3).

Na osnovu procjene kreditnog rizika, svi instrumenti se klasifikuju u: Nivo 1: nema značajnih promjena kreditnog rizika od datuma inicijalnog priznavanja sredstva (obračunavaju se očekivani kreditni gubici u narednih 12 mjeseci); Nivo 2: značajna promjena kreditnog rizika od momenta odobravanja kredita (obračunavaju se očekivani kreditni gubici u periodu vijeka trajanja); Nivo 3: obezvrijeđena sredstva (problematici klijenti, obračunavaju se očekivani kreditni gubici u periodu vijeka trajanja) i POCl: instrumenti koji se inicijalno prepoznaju kao nekvalitetna aktiva.

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procjene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9 i ovom Metodologijom.

Pri obračunavanju iznosa obezvrjeđenja stavki bilanse aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, na pojedinačnoj osnovi Banka uzima u obzir novčane tokove iz primarnih izvora, kao i novčane tokove po osnovu realizacije kolaterala kroz nekoliko scenarija koja su primjenjiva za konkretno potraživanje. Tom prilikom, scenariji koji se uzimaju u obzir su realizacija kolaterala, restrukturiranje i reprogramiranje, stečaj, prodaja potraživanja, namirenje i sve ostalo što smatra relevantnim.

Tabela 7.1. Prikaz izloženosti po različitim kategorijama na 31.12.2019. godine sa prosječnim nivoima izloženosti tokom godine na 31.12.2019. u 000 EUR

R.Br	Vrsta izloženosti	Prosječna bruto izloženost u 2019. godini	Ukupna bruto izloženost na 31.12.2019. godine	Ispravka vrijednosti 31.12.2019. godine	Izloženosti nakon računovodstvenog prebijanja 31.12.2019.
1.	Izloženosti prema državi	2.006	2.010	9	2.001
2.	Izloženosti prema privrednim društvima	8.854	7.771	267	7.504
3.	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	129	113	0	113
4.	Izloženosti prema institucijama	3.048	3.416	15	3.401
5.	Izloženosti prema fizičkim licima	2.438	2.480	67	2.413
	Ukupno	16.474	15.790	358	15.432

- Izloženosti prema državi
- Izloženosti prema privrednim društvima
- Izloženost prema samostalnim preduzetnicima
- Izloženosti prema institucijama
- Izloženosti prema fizičkim licima

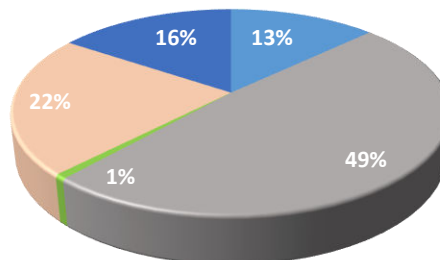
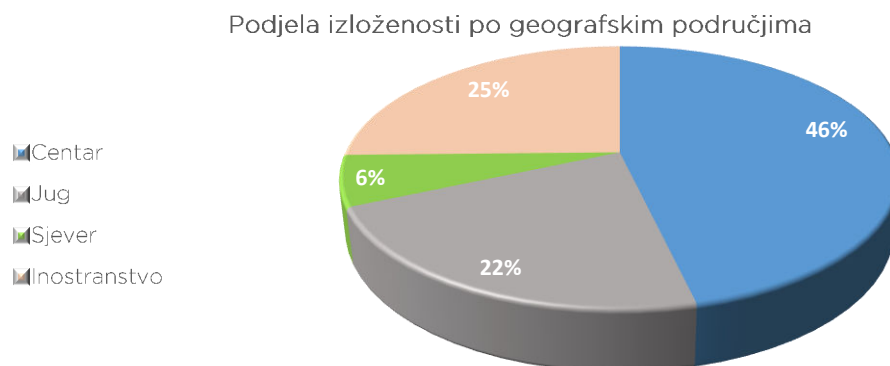

Tabela 7.2. Podjela izloženosti po geografskim područjima, razvrstanih po regijama prema značajnim kategorijama izloženosti banke na dan 31.12.2019.godine u 000 EUR

R.Br	Vrsta izloženosti	Centralna regija	Južna regija	Sjeverna regija	Inostranstvo	Ukupno
1	Izloženosti prema državi	2.010	0	0	0	2.010
2	Izloženosti prema privrednim društvima	2.983	3.272	936	580	7.771
3	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	113	0	0	0	113
4	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	3.416	3.416
5	Izloženosti prema fizičkim licima	2.210	216	52	2	2.480
	Ukupno	7.316	3.488	988	3.998	15.790

7.2.1. Podjela izloženosti za centralnu regiju po opštinama

R.Br	Vrsta izloženosti	Podgorica	Nikšić	Danilovgrad
1	Izloženosti prema državi	2.010	0	0
2	Izloženosti prema privrednim društvima	2.254	729	0
3	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	113	0	0
4	Izloženosti prema institucijama	0	0	0
5	Izloženosti prema fizičkim licima	2.156	5	49
	Ukupno	6.533	734	49

7.2.2. Podjela izloženosti za južnu regiju po opštinama

R.Br	Vrsta izloženosti	Budva	Kotor	Tivat	H.Novi	Ostalo
1	Izloženosti prema državi	0	0	0	0	0
2	Izloženosti prema privrednim društvima	892	686	999	467	228
3	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	0	0	0	0	0
4	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0	0
5	Izloženosti prema fizičkim licima	31	37	4	92	52
	Ukupno	923	723	1.003	559	280

7.2.3. Podjela izloženosti za sjevernu regiju po opštinama

R.Br	Vrsta izloženosti	B. Polje	Berane	Kolašin	Ostalo
1	Izloženosti prema državi	0	0	0	0
2	Izloženosti prema privrednim društvima	200	351	257	128
3	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	0	0	0	0
4	Izloženosti prema institucijama	0	0	0	0
5	Izloženosti prema fizičkim licima	1	49	0	2
Ukupno		201	400	257	130

Tabela 7.3. Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti, razvrstana na kategorije izloženosti na dan 31.12.2019.godine u 000 EUR

Vrsta izloženosti	Državna uprava	Trgovina	Građevinarstvo	Usluge smještaja i ishrane	Snabd. el.ener. i vodom	Finansijske djelat	Ostalo	Ukupno
Prema državi	2.010	0	0	0	0	0	0	2.010
Prema privrednim društvima	0	1.447	434	2.652	837	0	2.401	7.771
Prema preduzetnicima	0	0	0	0	0	0	113	113
Prema institucijama	0	0	0	0	0	3.416	0	3.416
Prema fizičkim licima	0	0	0	0	0	0	2.480	2.480
Ukupno	2.010	1.447	434	2.652	837	3.416	4.994	15.790

Podjela izloženosti prema djelatnosti

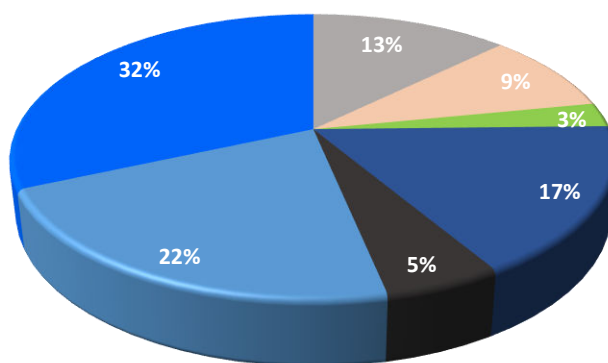

Tabela 7.4. Podjela svih izloženosti prema preostalom dospjeću, razvrstanih na kategorije izloženosti na dan 31.12.2019. godine u 000 EUR

R.Br	Vrsta izloženosti	Preostalo dospjeće		Ukupno
		Dugoročno	Kratkoročno	
1.	Izloženosti prema državi		2.010	2.010
2.	Izloženosti prema privrednim društvima	1.670	6.101	7.771
3.	Izloženost prema samostalnim preduzetnicima	77	36	113
4.	Izloženosti prema institucijama		3.416	3.416
5.	Izloženosti prema fizičkim licima	1.991	489	2.480
	Ukupno	3.738	12.052	15.790

Tabela 7.5. Stanje nekvalitetne aktive, obračunatih rezervacija i ispravki vrijednosti za materijalno značajne djelatnosti na dan 31.12.2019. godine u 000 EUR

Vrsta djelatnosti	Ukupna bruto izloženost	Dospjeli dio potraživanja	Ispravka vrijed.	Rezerve za potenc.gubitke	Trošak rezervi za potenc.gubitke	Trošak ispravke vrijed.
Usluge pružanja smještaja i ishrane	330	40	20	67	67	66
Trgovina	33	33	3	33	-2	3
Ukupno	363	73	23	101	65	69

Tabela 7.6. Stanje nekvalitetne aktive, obračunatih rezervacija i ispravki vrijednosti po geografskim područjima na dan 31.12.2019. godine u 000 EUR

Geografsko područje	Ukupna bruto izloženost	Dospjeli dio potraživanja	Ispravka vrijed.	Rezerve za potenc.gubitke	Trošak rezervi za potenc.gubitke	Trošak ispravke vrijed.
Centralna regija	430	122	58	154	66	24
Južna regija	17	4	11	6	-1	1
Ukupno	447	126	69	159	65	25

Tabela 7.7. Promjene u ispravkama vrijednosti i rezervacijama za potencijalne gubitke za nekvalitetnu aktivu u 2019. godini u 000 EUR

Opis	Početno stanje na 01.01.2019.	Završno stanje na 31.12.2019.	Povećanje/smanjenje u 2019. godini
Ispravka vrijednosti za stavke aktive klasifikovane u C, D i E kategorije	43	69	26
Rezervacije za potencijalne gubitke za stavke aktive klasifikovane u C, D i E kategorije	100	159	60

8. STANDARDIZOVANI PRISTUP ZA PONDERISANJE IZLOŽENOSTI

Ponderisanje izloženosti u procesu izračunavanja kreditnim rizikom ponderisane aktive i vanbilansa se vrši u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 038/11 od 02.08.2011, 055/12 od 02.11.2012, 082/17 od 08.12.2017).

Za ponderisanje izloženosti prema bankama i zemljama Banka koristi najniži rejting utvrđen od strane međunarodno priznatih rejting agencija Moody's, Standard&Poors i Fitch.

Tabela 8.1. Izvještaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi 31.12.2019. godine u 000 EUR

Naziv potraživanja	Bruto izloženosti	Rezervacije (veći iznos)	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izloženosti
	1	2	3=1-2	4
Ponder 0%				
Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	10.546	10	10.536	0
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	997		997	0
Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke	391	0	391	0
Ponder 20%				
Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3	1.567	8	1.559	312
Ponder 35%				
Izloženosti obezbijedene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	1.367	25	1.342	470
Ponder 50%				
Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	676	4	672	336
Ponder 100%				
Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane	1.859	15	1.844	1.844

priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća do tri mjeseca, na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5				
Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke	2.964	211	2.753	2.753
Izloženosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	748	9	739	739
Ostale izloženosti obezbijeđene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	2.864	37	2.827	2.827
Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	45	40	5	5
Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav1 tačka 1i 2Odluke umanjenim za rezervacije za potencijalne gubitke(član 42 stav 3 Odluke)	404	125	279	279
Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	217		217	217
Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	1.012	21	991	991
UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA	25.657	505	25.152	10.773

Tabela 8.1. Izvještaj o ponderisanim vanbilansnim stavkama 31.12.2019. godine u 000 EUR

Vrsta vanbilansnih stavki	Bruto izloženost						Rezervacije za vanbilans					Iznos izloženosti					Faktor konverzije	Iznos izloženosti nakon primjene faktora konverzije					Iznos nakon primjene odgovarajućih pondera rizika					UKUPNO						
	0%	20%	35%	50%	75%	100%	JKUPNO	0%	20%	35%	50%	75%	100%	0%	20%	35%		50%	75%	100%	0%	20%	35%	50%	75%	100%	0%		20%	35%	50%	75%	100%	
Nizak rizik	1						2					3=1-2						5=3*4					6= 5*pojedinačni ponderi					7=ukupno 6						
1 Izloženosti koje su predmet materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0%	18.398						18.398							18.398	0	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 0%	18.398	0	0	0	0	0	18.398																										0	
Srednje nizak rizik																																		
1 Neiskorišćeni kreditni aranžmani s originalnim rokom dospijeća do jedne godine, koji ne mogu biti bezuslovno opozvani u bilo koje vrijeme bez prethodnog obavještenja kao i neiskorišćeni kreditni aranžmani koji ne pružaju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika		403					403	1						0	402	0	0	0	0	20%	0	80	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	16
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 20%	0	403	0	0	0	0	403																										16	
Srednji rizik																																		
1 Jemstva i garancije (uključujući činidbene garancije, garancije za dobro izvršenje posla, carinske garancije i garancije za izmirenje poreza) i garancije koje nemaju svojstvo kreditnih supstituta				398			398		7					0	0	0	391	0	0	50%	0	0	0	196	0	0	0	0	0	0	98	0	0	98
2 Neiskorišćeni kreditni aranžmani (kupovina HOV, izdavanje garancija ili akcepta) sa originalnim rokom dospijeća dužim od jedne godine				4			4							0	0	0	4	0	0	50%	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 50%	0	0	0	402	0	0	402																										99	
Visoki rizik																																		
1 Garancije koje imaju svojstvo kreditnih supstituta						375	375						38	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	337	0	0	0	0	0	337	337
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%						375	375						38	0	0	0	0	0	0														337	
UKUPAN IZNOS PONDERISANIH VANBILANSNIH STAVKI	18.398	403	0	402	0	375	19.578																									452		

9. RIZIK DRUGE UGOVORENE STRANE

Banka nije bila izložena riziku druge ugovorne strane u toku 2019. godine, pa samim tim nema obavezu objelodanjivanja.

10. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed propusta (namjernih i nenamjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i uslijed nastupanja nepredviđenih eksternih događaja. Operativni rizik obuhvata i pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacioni rizik.

Za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod shodno regulativi Centralne banke Crne Gore. U tom smislu, potreban kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, koja predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri uzastopne poslovne godine koje prethode godini za koju se izračunava potrebni kapital za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%.

11. TRAJNA ULAGANJA U KAPITAL DRUGIH PRAVNI LICA

Banka nema ulaganja u kapital drugih pravnih lica, pa samim tim nema obavezu objelodanjivanja.

12. IZLOŽENOST RIZIKU KAMATNE STOPE IZ BANKARSKE KNJIGE

Upravljanje rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige je definisano Strategijom upravljanja rizicima, Politikom i procedurom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima, kao i primjenom standarda definisanih Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke (Sl. List Crne Gore, br. 60/08).

Rizik kamatne stope je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke uslijed promjene kamatnih stopa stavki aktive i vanbilansa koje su evidentirane u bankarskoj knjizi. Banka upravlja rizikom kamatne stope kako bi izbjegla variranje neto prihoda od kamata zbog promjena kamatnih stopa. Da bi se efikasno upravljalo kamatnim rizikom vrši se njegovo mjerenje.

Mjerenje rizika kamatne stope iz bankarske knjige se sprovodi minimum jednom mjesečno upotrebom GAP analize. U okviru GAP analize se iskazuju i mjere aritmetičke razlike između djelova aktive i pasive koji su osjetljivi na promjenu kamatne stope. GAP predstavlja razliku između kamatno osjetljive aktive i kamatno osjetljive pasive za svaki vremenski period pojedinačno i to u periodima 1-30 dana, 31-90 dana, 91-180 dana, 181-365 dana i preko 365 dana. GAP-ovi se formiraju tako što se kamatno osjetljiva aktiva raspodjeljuje u vremenske zone, prema roku dospjeća iz ugovora (u slučaju fiksne kamatne stope), odnosno prema vremenu koje je preostalo do sledećeg određivanja kamatne stope (u slučaju promjenljive kamatne stope). GAP se izračunava za svaki vremenski period pojedinačno. Na osnovu periodičnog GAP-a izračunava se kumulativni GAP, kao zbir pojedinačnih GAP-ova. Veći apsolutni iznos GAP-a podrazumijeva i veće promjene u neto

kamatonosnim prihodima u zavisnosti od toga da li je GAP pozitivan ili negativan, kao i od trenda kretanja kamatnih stopa. Na osnovu GAP analize utvrđuje se strategija povećanja odnosno smanjenja kamatnih stopa ili eventualna promjena u strukturi aktive i pasive preko strukturalnog usklađivanja djelova bilansa Banke s ciljem ostvarivanja većeg profita. Kumulativni GAP za određeni vremenski period, kao odnos aktive osjetljive na promjenu kamatnih stopa i pasive osjetljive na promjenu kamatnih stopa, u odnosu sa ukupnom aktivom održavaće se po periodima dospjeća u okviru interno definisanih vrijednosti od +/- 15%.

Na osnovu Odluke o adekvatnosti kapitala (Sl. List broj 60/08 i 41/09) Banka je razvila Metodologiju obračuna potrebnog kapitala za rizik kamatne stope iz bankarske knjige na osnovu koje vrši obračun potrebnog kapitala. Naime, ukoliko je odnos kumulativnog GAPa za određeni period i ukupne aktive iznad propisanog limita Banka obračunava kamatu na razliku između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive na sledeći način:

- ukoliko je kamatonosna aktiva u periodu veća od kamatonosne pasive primjenjuje se prosječna aktivna kamatna stopa na razliku između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive;
- ukoliko je kamatonosna pasiva u periodu veća od kamatonosne aktive primjenjuje se prosječna pasivna kamatna stopa na razliku između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive.

Dobijeni iznosi ukupnih prosječnih kamata po periodima predstavljaju rizik kamatne stope. U zavisnosti od odnosa aktive i pasive, promjena kamatnih stopa na više ili na niže bi proizvela dobit, odnosno gubitak za Banku. Prosta vjerovatnoća da će nastupiti jedan od dva scenarija (povećanje ili smanjenje kamatnih stopa) je 0,5. Na prethodno izračunate kamate na razlike u potraživanjima i obavezama primjenjuje se vjerovatnoća od 0,5. Iznos potrebnog kapitala za rizik kamatne stope iz bankarske knjige po svim periodima predstavlja 10% prethodno izračunatog iznosa.

13. SEKJURITIZACIJA

Banka ne obavlja poslove sekjuritizacije pa samim tim nema obavezu objelodanjivanja.

14. TEHNIKE UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA

Banka ne koristi postupke bilansnog i vanbilansnog netiranja u dijelu materijalne kreditne zaštite. Za finansijski i druge kolaterale, Banka koristi jednostavne metode u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Iznos potraživanja obezbijeđen deponovanom gotovinom kod Adriatic Banke na 31.12.2019. godine iznosi EUR 391 hiljadu.

Vrste i osnovne karakteristike sredstava obezbjeđenja koje Banka najčešće prihvata kao osiguranje svojih potraživanja, kao i osnovni kriterijumi za njihovo prihvatanje definisani su Tehnikama ublažavanja kreditnog rizika i Katalogom kolaterala. Ovim dokumentima su precizno definisani prihvatljivi instrumenti osiguranja naplate potraživanja i propisani procenti umanjenja tržišne vrijednosti kolaterala. Sve vrste kolaterala koriste se u međusobnoj kombinaciji jednih sa drugima, a što zavisi od boniteta dužnika, visini i vrsti svakog pojedinog plasmana i odluci nadležnog nivoa odlučivanja. Procenti umanjenja vrijednosti odražavaju potencijalni rizik od

gubitka prilikom aktiviranja sredstava obezbjeđenja, kao i osciliranja vrijednosti sredstava obezbjeđenja usled negativnih promjena na tržištu.

Osnovni princip obezbjeđenja izloženosti jeste da sredstva obezbjeđenja služe isključivo kao sekundarni izvor otplate kredita i na raspolaganju su Banci u slučaju kada klijent ne otplaćuje obaveze redovno, u skladu sa ugovorom.

Banka za potrebe umanjenja kreditnog rizika koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. Banka, za osiguranje svojih potraživanja, od materijalnih obezbjeđenja najčešće koristi:

- Zalogu nepokretne imovine;
- Novčani depozit kod Banke;
- Zaloga pokretne imovine;
- Zaloga potraživanja;
- Polise osiguranja;
- Ostalo

Banka, za osiguranje svojih potraživanja, od nematerijalne kreditne zaštite najčešće ugovara:

- Jemstvo drugih pravnih lica;
- Jemstvo drugih lica, prihvatljivih za Banku.

U slučaju obezbjeđenja jemstvima i garancijama, posebno je bitan kreditni rizik jemca, odnosno garanta. Zbog toga banka uvijek određuje kreditnu sposobnost davaoca garancije/jemstva, i taj iznos banka uključuje u izloženost prema tom pravnom/fizičkom licu.